

विवेश शत्रुघ्नः स्वमुमिति शेषः ॥ ३९ ॥ इति श्रीरामाभि० वा० उ० पंचषष्टितमः सर्गः ॥ ६५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ अथ शत्रुघ्नस्य तद्दिने एव सीताप्रसव
ज्ञानपूर्वकं ऋषिभिः सह मधुवनप्रस्थानं ॥ यामेवेति ॥ यस्यां रात्र्यां प्रसूता प्रसूतवती ॥ १ ॥ मुनिदारकाः मुनिपुत्राः ॥ २ ॥ भूतविनाशिनीं चतुःषष्टिबालग्रहविनाशिनीं
॥ ३ ॥ देवपुत्रौ तत्सदृशौ द्रष्टुमिति शेषः ॥ ४ ॥ ५ ॥ भूतघ्नौ रक्षोविनाशिनीं च रक्षामकरोदित्युक्तं तत्प्रकारमाह ॥ कुशमुष्टिमिति ॥ कुशमुष्टिलवं चोपादाय रक्षां प्रददौ ॥

तस्य तां पार्थिवेन्द्रस्य कथां श्रुत्वा सुदारुणां ॥ विवेश पर्णशालायां महर्षिं मभिवाद्य च ॥ ३९ ॥ इत्यार्षे श्रीम० वा० उ० पंचषष्टितमः
सर्गः ॥ ६५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ यामेव रात्रिं शत्रुघ्नः पर्णशालां समाविशत् ॥ तामेव रात्रिं सीतापि प्रसूतादारकद्व
यं ॥ १ ॥ ततो र्धरात्र समये बालकामुनिदारकाः ॥ वाल्मीकिः प्रियमाचख्युः सीतायाः प्रसवं शुभं ॥ २ ॥ भगवन् रामपत्नी सा प्रसूतादार
कद्वयं ॥ ततो रक्षां महातेजः कुरुभूतविनाशिनीं ॥ ३ ॥ तेषां तद्वचनं श्रुत्वा महर्षिः समुपागमत् ॥ बालचंद्रप्रतीकाशौ देवपुत्रौ महौजसौ
॥ ४ ॥ जगाम तत्र हृष्टात्मा ददर्श च कुमारकौ ॥ भूतघ्नौ चाकरोत्ताभ्यां रक्षां रक्षोविनाशिनीं ॥ ५ ॥ कुशमुष्टिमुपादाय लवं चैव तु स द्विजः ॥
वाल्मीकिः प्रददौ ताभ्यां रक्षां भूतविनाशिनीं ॥ ६ ॥ यस्तयोः पूर्वजो जातः सुकुशौर्मत्रसत्कृतैः ॥ निर्मार्जनीयस्तु तदा कुश इत्यस्य नाम
तत् ॥ ७ ॥ यश्चावरो भवेत्ताभ्यां लवेन सुसमाहितः ॥ निर्मार्जनीयो वृद्धाभिल्लवेति च स नामतः ॥ ८ ॥ एवं कुशलवौ नाम्ना तावुभौ यम
जातकौ ॥ मत्कृताभ्यां च नामाभ्यां ख्यातियुक्तौ भविष्यतः ॥ ९ ॥

लूनकुशानामग्रभागः कुशमुष्टिरित्युच्यते ॥ तेषामधोभागो लव इति ॥ तत्र क
तिपयसाय कुशान्गृहीत्वा मध्ये द्विधा छित्वा तदग्रधोभागं क्रमाज्येष्ठकनिष्ठयोः प्रमार्जनं फलकं तद्वर्णं रक्षादानं वृद्धानां स्त्रीणां हस्ते इति बोध्यं ॥ ६ ॥ निर्मार्जनीयो
निर्मार्जनाहोयतो जातस्ततोऽस्य कुश इति नाम भविष्यतीत्यर्थः ॥ ७ ॥ ताभ्यां तयोर्मध्ये इत्यर्थः ॥ सलवेन कुशाग्रधोभागमुष्टिना वृद्धाभिर्निर्मार्जनीयः ॥ सूतीगृहे ऋषेः प्रवेशाभावा
द्वृद्धाभिरिति ॥ सलवेति नामतो भविष्यतीति शेषः ॥ जातकर्मण एवाद्यदिवसे कर्तव्यता ननु नामकरणस्यापीति भविष्यतीति शेषपूरणं ॥ ८ ॥ यमजातकौ यमलौ ॥ ९ ॥